

7. 10. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ohlédnutí za rozhodovací činností Arbitrážního soudu pro sport při OH v Riu

Odměnou za olympijské sportovní výkony už dávno není jen věnec z olivových listů. Ze sportu se stal velmi výnosný byznys a ruku v ruce s tím roste i počet sportovních sporů. Účast na olympijských hrách je pro většinu sportovců stále vrcholem jejich sportovní kariéry. Pokud je jim do cesty k místu, kde má vzplanout olympijský oheň, vhozena nějaká překážka, jejich zraky se čím dál častěji upínají na pomyslný vrchol sportovní pyramidy – Arbitrážnímu soudu pro sport.

BŘÍZA & TRUBAČ
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

Arbitrážní soud pro sport (CAS) dnes bezesporu představuje největší autoritu v oblasti řešení sportovních sporů. Jeho nezávislost opakovaně potvrdil nejenom Švýcarský federální soud, který je příslušný k přezkumu arbitrážních nálezů vydaných Arbitrážním soudem pro sport, ale v nedávné době i Spolkový soud v Karlsruhe.[1] Německá rychlobruslařka Claudia Pechsteinová se poté, co neuspěla se svou žalobou u ad hoc tribunálu Arbitrážního soudu pro sport,[2] obrátila na německé civilní soudy. Věc se dostala až před Spolkový soud, který její žalobu proti Mezinárodní bruslařské unii (UCI) zamítl s odůvodněním, že právo Claudie Pechsteinové na spravedlivý proces nebylo v řízení před Arbitrážním soudem pro sport, ani v řízení před Švýcarským federálním soudem porušeno, a Spolkový soud nemá pravomoc k přezkumu arbitrážních nálezů CAS. Spolkový soud potvrdil platnost arbitrážních doložek obsažených v předpisech mezinárodních sportovních federací. Uvedl, že Claudia Pechsteinová se podřídila pravomoci Arbitrážního soudu pro sport dobrovolně, přičemž monopolní postavení UCI, stejně jako vázanost sportovců předpisy UCI a arbitrážní doložkou k Arbitrážnímu soudu pro sport nepředstavuje zneužití dominantního postavení ve smyslu německého soutěžního práva. K námitce stran nerovnému postavení sportovců a mezinárodních sportovních federací jako stran arbitrážního řízení se Spolkový soud vyjádřil v tom smyslu, že případnou převahu sportovních federací vyvažují procesní pravidla CAS, nezávislost a neutralita jeho rozhodců a možnost napadnout rozhodčí nález u Švýcarského federálního soudu. Postavení Arbitrážního soudu pro sport jako „mezinárodního sportovního soudu“ utvrdil Spolkový soud vyjádřením, že ho považuje za stálý rozhodčí soud ve smyslu německého práva.

Každý rok Arbitrážní soud pro sport projednává více než pět set sporů v běžném arbitrážním řízení[3] (*Ordinary Division*) nebo řízení o odvolání proti rozhodnutím sportovních federací nebo jiných sportovních orgánů[4] (*Appeal Division*). Pro řešení sporů vzniklých během nejvýznamnějších sportovních událostí jsou zřizovány speciální ad hoc tribunály (*Ad hoc Divisions*). Tyto *ad hoc* tribunály jsou účastníkům k dispozici přímo v místě konání sportovní události, rozhodují spory ve lhůtě 24 hodin a bez nutnosti vynaložení nákladů na soudní poplatky nebo náklady rozhodců. První *ad hoc* tribunál byl zřízen v roce 1996 pro letní olympijské hry v Atlantě. Od té doby byly ustanoveny při příležitosti her Commonwealthu, mistrovství Evropy i světa ve fotbale a při všech dalších letních i zimních olympijských hrách.

U příležitosti letních olympijských her v Riu 2016 otevřel CAS v místě konání olympijských her dvě

dočasné divize. Vedle *ad hoc* divize byla letos poprvé ustanovena tzv. antidopingová divize[5] (*Anti-Doping Division*). Ta měla za úkol rozhodovat v prvním stupni výhradně dopingové spory vzniklé během olympijských her a nahradila tak Disciplinární komisi Mezinárodního olympijského výboru.

Oproti 11 případům při minulých letních olympijských hrách v Londýně rozhodla *ad hoc* divize v Riu 26 sporů a antidopingová divize osm sporů. Významný nárůst agendy byl zapříčiněn zejména rozhodnutím Mezinárodního olympijského výboru ohledně účasti ruských sportovců na hrách v Riu. Obecně lze spory řešené v Riu rozdělit do následujících kategorií:

- 1) Spory ohledně kvalifikace sportovců na olympijské hry
- 2) Spory ohledně výkladu pravidel hry
- 3) Dopingové spory
- 4) Spory ohledně účasti ruských sportovců na olympijských hrách

Ad 1) Spory ohledně kvalifikace sportovců na olympijské hry

Meritorně se CAS zabýval jen třemi případy ze sedmi. CAS zamítl žalobu jihosúdánského atleta Mangura Makura Chepa, vanuatského národního olympijského výboru a volejbalové asociace i keňského atleta Carvina Nkanaty. Ve všech případech dospěl k názoru, že nedošlo k porušení olympijské charty ani pravidel sportovních federací.

Za krátký komentář stojí případ Carvina Nkanaty, kterému nebyl umožněn vstup do olympijské vesnice, neboť u sebe neměl žádný doklad prokazující státní příslušnost k zemi, kterou na hrách měl reprezentovat, v daném případě tedy Keni. Carvin Nkanata se prokazoval svým americkým pasem, svůj keňský pas měl mít údajně u příbuzných v Keni. Rozhodčí panel se nejprve zabýval otázkou povahy rozhodnutí, proti kterému směřovala žaloba. Rozhodnutí o odmítnutí vstupu do olympijské vesnice bylo vydáno úředníky Mezinárodního olympijského výboru ústní formou. Panel poukázal na dřívější rozhodovací praxi a uvedl, že forma rozhodnutí je nerozhodná. Naopak je zásadní, zda obsahuje výrok s úmyslem ovlivnit právní stav adresáta. V daném případě tedy dospěl k závěru, že ústní odepření vstupu do olympijské vesnice je rozhodnutím, které lze napadnout žalobou u CAS. Dále rozhodčí panel provedl výklad čl. 41 a 52 Olympijské charty, podle kterého došel k závěru, že každý olympionik se musí identifikovat a prokázat svou státní příslušnost nejenom olympijskou akreditací, ale zároveň i cestovním pasem nebo jiným cestovním dokladem té země, kterou reprezentuje, což žalobce nesplnil, jelikož měl k dispozici pouze pas Spojených států.

Další žaloby týkající se kvalifikačních sporů včetně žaloby Českého olympijského výboru a Českého svazu cyklistiky ohledně kvalifikace Martiny Sáblíkové nebyly před *ad hoc* tribunálem meritorně projednány z důvodu nedostatku pravomoci. Podle čl. 61 odst. 2 Olympijské charty a čl. 1 arbitrážních pravidel pro Olympijské hry *ad hoc* divize exkluzivně rozhodují spory vzniklé u příležitosti nebo v souvislosti s olympijskými hrami, a to během her nebo v období deseti dnů předcházejících zahajovacímu ceremonálu. Celkem ve čtyřech případech podali žalobci žalobu proti rozhodnutí, které bylo vydáno mimo období, po kterou má *ad hoc* divize pravomoc rozhodovat spory.

Ad 2) Spory ohledně výkladu pravidel hry

Rozhodčí panel rozhodoval celkem dvě žaloby napadající rozhodnutí sudích vydaných přímo při závodě, a to vzpěrače Behdada Salimi a plavkyně Aurélie Müller. CAS ovšem v obou případech žalobám nevyhověl, když v návaznosti na dřívější rozhodnutí CAS poukázal, že panel nemůže zasahovat do finálního rozhodnutí sudích nebo rozhodčích vydaných při závodě (tzv. *field of play decision*), ledaže by rozhodnutí nebylo vydáno v dobré víře, případně by bylo vydáno podvodně nebo ze svévole. Panel tak odkázal na tzv. *field of play* doktrínu zastávanou Arbitrážním soudem pro sport,

podle které rozhodci CAS nejsou specificky školeni v pravidlech hry každého sportu a nejsou přítomni při závodě. Bylo by proto nespravedlivé vůči tomu, kdo rozhodnutí vydává, stejně jako vůči sportovcům, zasahovat do rozhodnutí experta v daném sportovním odvětví. Dalším praktickým důsledkem *field of play* doktríny je vyhnout se konstantnímu přerušování hry / zápasu za účelem možnosti vznesení protestu. V zásadě jedinou možností, jak úspěšně napadnout *field of play* rozhodnutí, je v případě, kdy účastník může na základě přímého důkazu prokázat, že rozhodnutí nebylo přijato v dobré víře.

Ad 3) Dopingové spory

Dopingové spory rozhodovaly jak *ad hoc* tribunály, tak antidopingové tribunály. *Ad hoc* tribunály rozhodovaly dopingové spory, které vznikly ještě před zahájením olympijských her (při zachování desetidenní lhůty předcházející zahajovacímu ceremoniálu) a tato rozhodnutí jsou konečná (lze je napadnout pouze před Švýcarským federálním soudem). Oproti tomu antidopingové tribunály rozhodovaly spory vzniklé přímo během olympijských her, přičemž proti jejich rozhodnutím je přípustné odvolání k *ad hoc* tribunálu po dobu konání her nebo k odvolacímu tribunálu CAS v Lausanne po skončení her.

Ve všech rozhodovaných případech se přitom sportovcům nepodařilo prokázat, že zakázaná látka se dostala do jejich těla neúmyslně, resp. Mezinárodní olympijský výbor ve všech případech unesl své důkazní břemeno ohledně porušení antidopingových pravidel.

Ad 4) Spory ohledně účasti ruských sportovců na olympijských hrách

Dne 26. 7. 2016 vydal Mezinárodní olympijský výbor rozhodnutí týkající se účasti ruských sportovců na hrách v Riu. Podle odstavce 2 tohoto rozhodnutí MOV potvrdí vstup, pouze pokud sportovec bude schopný prokázat, že se na doping neopodílel. Mimo jiné za tímto účelem mají jednotlivé mezinárodní federace individuálně zkoumat antidopingové záznamy každého jednotlivého sportovce, přičemž v úvahu mají být brány pouze výsledky nezávislých mezinárodních testů a specifika a pravidla každého sportu. Podle odstavce 3 dotčeného rozhodnutí byl Ruskému olympijskému výboru uložen zákaz nominace sportovců, kteří kdy byly sankcionováni za doping, a to i tehdy, pokud svůj trest vykonali.

Rozhodčí panel dospěl k závěru, že odstavec 3 dotčeného rozhodnutí MOV je nevykonatelný, neboť představuje dvojí sankci a popírá princip spravedlnosti. V části druhého odstavce ale rozhodčí panely shodně uzavřely, že princip kolektivní odpovědnosti je za daných mimořádných okolností spravedlivé řešení vzhledem k tomu, že každému sportovci byla dána možnost vyvrátit podezření z dopingů a účastnit se olympijských her za předpokladu, že prokáže opak. Jediným sportovcem, kterému se podařilo prokázat, že se řízeného doping neúčastnil, je atletka Darya Klishinová, která panelu předložila záznamy dopingových testů provedených mimo ruské laboratoře.

Závěr

Letní olympijské hry v Riu 2016 pouze potvrdily pokračující tendenci nárůstu sportovních sporů a stále vzrůstající autoritu Arbitrážního soudu pro sport, a to nejenom díky vzniku nové antidopingové divize, ale i s ohledem na nedávné rozhodnutí německého Spolkového soudu ve věci Claudie Pechsteinové. Z obsahu vydaných rozhodnutí je zřejmé, že CAS má v úmyslu držet svou dosavadní rozhodovací praxi a navazovat na svá předchozí rozhodnutí, která taktéž hojně cituje. Za zmínku stojí, že mnohé žaloby u Rozhodčího soudu pro sport neuspějí z procesních důvodů. Mezi nejčastější nedostatky patří označení nesprávného napadaného rozhodnutí, případně napadení rozhodnutí u *ad hoc* tribunálu vydaného mimo desetidenní lhůtu před zahájením olympijských her, nebo neunesení

důkazního břemene.

Mgr. Markéta Kořínková,
advokátka

[Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář](#)

Jánský Vršek 311/6
118 00 Praha 1

Tel.: +420 777 60 11 14
e-mail: info@brizatrubac.cz

[1] Rozsudek Spolkového soudu sp. zn. KZR 6/15 ze dne 7. 6. 2016 ve věci Pechteinová vs. Mezinárodní cyklistická unie zveřejněný na [www](#), k dispozici >>> [zde](#).

[2] Rozhodčí nález CAS ad hoc Division (OH Vancouver) 10/004 Claudia Pechstein v. Deutscher Olympischer Sportbund (DOSB) & International Olympic Committee (IOC), ze dne 18. 2. 2010

[3] Na základě arbitrážní doložky inkorporované do smlouvy nebo arbitrážní smlouvy ad hoc.

[4] Na základě předpisů daného sportovního orgánu nebo zvláštní smlouvy.

[5] Zřízení antidopingové divize je součástí tzv. Olympic Agenda 2020 – strategického plánu pro budoucnost olympijského hnutí, který si mimo jiné dává za cíl provádět antidopingové testování nezávisle na sportovních orgánech.

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě – základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)

- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)